

Nr 228.

Av herr **Andersson** i Rasjön m. fl., om anordnande av allmän fastighetstaxering år 1932 i stället för år 1933.

Enligt föreskrift i 1928 års kommunalskattelag skall allmän fastighetstaxering ske vart femte år och i övergångsbestämmelserna till samma lag stadgas, att sådan allmän fastighetstaxering enligt den nya lagens bestämmelser första gången skall äga rum år 1933. Även i de tidigare härutinnan gällande författningarna var perioden för de allmänna fastighetstaxeringarna bestämd till fem år. Avvikelse från denna tidsregel ha dock förekommit, betingade av olika anledningar. Sålunda skedde fastighetstaxering åren 1918, 1922 och 1928. Senast förflutna taxeringsperiod omfattade alltså sex år och föranleddes uppskovet år 1927 av dröjsmålet med den nya kommunalskattelagstiftningen.

Det är givet, att en rubbning i de bestämda grunderna för fastighetstaxeringen i berörda hänseende icke utan vägande skäl bör företagas. Emellertid synas förhållandena i hithörande avseenden nu vara sådana, att en avvikelse från den fastställda regeln vore befogad. Vi syfta då främst på det ekonomiska läge, vari jordbruksnäringen befinner sig och de därav föranledda strävandena att på olika sätt bereda denna närings utöfvare lättnader i betrycket. Den flerstädes i landskommunerna rådande hårda skattebelastningen verkar synnerligen betungande för jordbrukarne, så mycket mer som dessas utskylder i många fall beräknas på grundval av alltför högt uppdrivna taxeringsvärden.

Till följd av depressionen inom jordbruksnäringen ha saluvärdena på jordbruksegendomar kraftigt sjunkit under de sistförflutna åren och flerstädes i landet är det numera icke möjligt att vid egendomsförsäljningar uppnå ett pris, som täcker taxeringsvärdet. Vid tiden för 1922 års allmänna fastighetstaxering rådde på grund av närheten till kristiden mycket höga värden å jordbruksfastigheter, vilket förhållande avspeglas i de då åsatta höga taxeringsvärdena. Vid 1928 års fastighetstaxering hade visserligen en nedgång i fastighetsprisen inträffat, men det röjdes då hos taxeringsmyndigheterna en viss benägenhet att icke tillåta någon nedsättning i taxeringsvärdena. Därtill bidrog jämväl, att enligt taxeringsförordningens bestämmelser, en avgörande vikt måste fästas vid de värden, som uppnåtts vid egendomsförsäljningar, som skett under de närmast förut liggande fem åren. Då de längst tillbaka i femårsperioden 1923—1927 liggande åren kännetecknades av kristidens högt uppdrivna egendomspriser, kommo dessa onormala förhållanden att i viss mån öva in-

verkan på de nya taxeringsvärdena. Härigenom inträder nu det anmärkningsvärda förhållandet, att taxeringsvärden, som åsatts med hänsyn tagen till osedvanligt höga egendomspriser, komma att ligga till grund för fastighetsbeskattningen under en tid med exceptionellt dåliga konjunkurer för jordbruket, med därav följande låga saluvärden å egendomarna. Det kan visserligen invändas, att avsikten med de relativt långa perioderna för fastighetstaxeringarna just varit, att ernå en utjämning i förhållande till tillfälliga svängningar i konjunkturen på fastighetsmarknaden. En dylik invändning vore befogad, därest det gällde relativt små förskjutningar i det allmänna läget, men den kan knappast tillmätas avgörande betydelse i det utomordentligt svåra läge, som nu inträtt för vårt lands jordbruk. Vi anse därför en förkortning av innevarande taxeringsperiod för fastighetstaxeringen befogad som en åtgärd att bringa större rättvisa i fastighetsbeskattningen med därav följande skattelättnad för landets jordbrukare.

Härtill kommer emellertid ytterligare ett skäl, varför en revision av de vid 1928 års fastighetstaxering åsatta värdena å jordbruksfastigheter snarast möjligt bör komma till stånd. Den 27 december förlidet år avlämnade särskilt tillkallade sakkunniga ett betänkande angående primär jordbruks- och skogs-kredit, varuti bland annat föreslås en höjning av gränsen för hypoteksbelåningen från 50 till 55 procent å belåningsvärdet. Detta belåningsvärde grundas i regel på taxeringsvärdet och avvikelser härifrån kan ske allenast efter särskild värdering. I flera av de yttranden, som i ärendet infordrats från hypoteks-föreningarna, avstyrkes en dylik höjning av belåningsgränsen med hänvisning till, att de vid senaste fastighetstaxering åsatta värdena vore alltför höga.

Sålunda framhåller styrelsen för skånska hypoteksföreningen, att de jordbruksvärden, som vid allmänna fastighetstaxeringarna 1922 och 1928 åsatts jordbruksfastigheterna inom föreningens verksamhetsområde, i allmänhet och särskilt beträffande de stora och medelstora egendomarna voro för höga. Därigenom hade vållats en avsevärd förskjutning mellan, å ena sidan, fastigheternas taxeringsvärden samt, å andra sidan, av föreningen åsatta värden och saluvärden. Härtill komme, att under nu rådande synnerligen dåliga konjunkurer för jordbruksnäringen en betydlig nedgång i fastigheternas saluvärden vore att förvänta.

Gävle—Dala hypoteksförenings styrelse anför, att det numera vore förenat med risk att höja lånegränsen som förut föreslagits, till 60 procent på grund av den tendens att oskäligt höja taxeringsvärdena, som vid senare års fastighetstaxeringar framträtt.

Styrelsen för Norrlands hypoteksförening meddelar bland annat, att taxeringsvärdena i Västernorrlands län stegrats till den grad, att de i vissa fall avsevärt överstege de värden, som beräknades enligt föreningens tariffer.

Örebro läns hypoteksförenings styrelse framhåller, att taxeringsvärdena vid 1922 och 1928 års taxeringar högst betydligt höjts, så att jordbruksvärdena å

många fastigheter blivit väsentligt högre än det värde, som kunnat uppnås med användande av föreningens tariffer.

Därest de sakkunnigas förslag till höjning av belåningsgränsen kommer att genomföras vid innevarande riksdag, synes det högelingen önskvärt, att en omedelbar justering av taxeringsvärdena å jordbruksfastigheter kommer till stånd. Dessa synas snarast behöva jämkas till belopp, som utgöra en något så när pålitlig grund vid bedömning av fastigheternas salu- och belåningsvärden. De vid 1922 och 1928 års taxeringar åsatta värdena ha bringats i höjden enbart på grund av det allmännas rent fiskaliska intresse att erhålla största möjliga tillskott till det kommunala skatteunderlaget, utan att tillbörlig hänsyn tagits till taxeringsvärdenas intima samband med fastighetskreditförhållandena.

På grund av anförda omständigheter anse vi oss böra påyrka, att nästa allmänna fastighetstaxering äger rum redan år 1932. Därigenom förkortas visserligen innevarande taxeringsperiod till fyra år, men tidpunkten kommer däremot att stå i rätt förhållande till nästföregående fastighetstaxering år 1922. För att de nödiga förberedelserna skola kunna i rätt tid vidtagas, kräves beslut i saken vid årets riksdag.

Vi vilja fördenskull hemställa,

att riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring av övergångsbestämmelserna till 1928 års kommunalskattelag, att allmän fastighetstaxering enligt den nya lagen skall första gången äga rum år 1932.

Stockholm den 18 januari 1930.

Gustaf Andersson
i Rasjön.

O. E. Sandberg.

Ernst Lundgren.
